

Journal of Analytic Divinity

International Refereed Journal

Cilt/Vol: 5, Sayı/Issue: 1, 2021. E-ISSN: 2602-3792

ANKARA-TURKEY.

Analytic Divinity Center
www.andcenter.org

Sayı Editörü: Prof. Dr. Mehmet Ünal

Kur'an, inmiş olduğunda toplumda bireysel ve toplumsal bazda bir değişim ve dönüşüm gerçekleştirmiştir. Bunun birey bazında mimarı Hz. Peygamber ve onun Allah'tan aldığı son vahiy Kur'an olmuştur. Kur'an, kendisini, içinde çelişki ve şüphe olmayan bir rahmet ve bir hidayet kitabı olarak tanıtır. Bu rahmet kaynağında elbette her çağın insanının ve toplumun alacağı ilkeler ve tavsiyeler olacaktır. Kendi tarihsel koşulluklarımız içerisinde bulunduğumuz zamandan bu yüce kelama; onun derüni anlamlarına yolculuk yapmak ne kadar anlamlıdır.

Corona'nın zirve yaptığı şu günlerde bir taraftan oruç ibadetlerimizi ifa ederken bir taraftan da Kur'an ile olan ilişkilerimizi gözden geçiriyoruz. İleriki sayfalarda okuyacağınız makaleler ve değerlendirmelerin rahmet mevsimi Ramazan'a rastlaması ilginç bir tevafuk olmuştur. Onu okumak güzeldir fakat anlamak ve hayata pratize etmek amaçlı bir çaba daha güzeldir. Onlarca ayetinde Kur'an, tefekküre, teakküle/akletmeye ve kendisi üzerinde bizleri düşünmeye çağırmaktadır. Ahiret gününün farklı sahnelerini bize tasvir eden Kur'an'ın değindiği konular arasında, peygamberin kavmini Allah'a şikâyet edeceği de vardır. Bizim için o gün lehte ya da aleyhte tanık olacak olan Sevgili Rasulün, (Nisa, 41; Kâf, 21; Hadîd, 19) şikâyeti, dünyada iken Kur'an'ı terk etmekle alakalı olacaktır. Ayette bu husus şöyle dile getirilir: "Ve (o gün) Rasul şöyle diyecek: Ey Rabbim! Kavmim bu Kur'an'ı terk edilmiş bir obje haline getirdi..." (Furkan, 30).

Müfessirler ayetin metninde geçen "mehcûr" ifadesini izah ederken bunun, terk etmek, iman etmemek, ondan yüz çevirmek ve onu sâhir ya da kâhin sözü gibi görmek suretiyle gerçekleşebileceğini söylerler. (Örnekler için bkz. Taberî, İbn Cerîr, Câmiu'l-Beyân an Te'vîli'l-Kur'an, Müessesetu'r-Risâle, 1420/2000, XIX/264).

Elinizdeki bu sayıda, Kur'an merkezli ve içerikli bazı anlama ve okuma denemelerine dair makaleleri bulacaksınız. Belirtmek gerekir ki, Journal of Analytic Divinity'nin 5. yılında Türkiye'de İlahiyat Bilimleri ile diğer sosyal bilimler arasında köprü vazifesi kurma vizyonuna dönük çalışma ve projeleri devam etmektedir. Bu niyete binaen "Kur'an ve Toplum" özel sayısında pek çok farklı sosyal bilim disipliniyle İlahiyat bilimleri noktasından üretilmiş çalışmalar bulunmaktadır. Dergimizin 10 makale ve 1 kitap değerlendirmesinden oluşan 5. Cilt 1. Sayı *Kur'an ve Toplum* özel sayısını sizlere takdim etmekten mutluluk duymaktayız.

Dergi ekibimiz kıymetli araştırmacıların makalelerine, kendisine gönderilmiş bir emanet hassasiyeti ile yaklaşmaktadır. Bu nedenle makalenin dergi sistemine yüklendiği andan itibaren editör ekibi tarafından ön inceleme, çift taraflı kör hakemlik sistemi ile hakeme gönderme, son okuma, mizanpaj ve nihayetinde yayına hazır hale getirip yayınlama aşamalarında titizlikle hareket edildiği ve hakkaniyetin esas ilke edinildiği ifade edilmelidir. Dergimize gönderilen makalelerde öncelikle dergi ana sayfasında belirtilen yazım kurallarını yerine getirmesi beklenmektedir. Ancak bundan daha önemli olan kıstasımız gönderilen çalışmanın akademik birikime katkı sunacak nitelikte olmasıdır. Bütün bu süreçlerde bizlere kıymetli çalışmalarını emanet eden yazarlarımıza ve dergimizin değerli okuyucularına teşekkür ediyoruz.

Dergimizin bu sayısında 10.01.2021 Editör Kurulu toplantısında alınan ve daha sonra dergi ana sayfasında ilan edilen karar çerçevesinde Kur'an ve Toplum özel sayı makalelerine yer vermektedir.

Journal of Analytic Divinity

International Refereed Journal

Cilt/Vol: 5, Sayı/Issue: 1, 2021. E-ISSN: 2602-3792

ANKARA-TURKEY.

Analytic Divinity Center
www.andcenter.org

Bu sayıda, Prof. Dr. İsmail Karagöz, *Kur'an'ı Anlama Faaliyetleri* adlı makalesinde geçmişten bugüne Kur'an'ı Kerim'i anlamaya dönük çabaların içeriğini karşılaştırmalı olarak tartışmaktadır. Ceren Özkök *Kur'an'da İfk Hadisesi Bağlamında Algı Yönetimi* adlı makalesi, algı yönetimini bilimsel kaynaklar çerçevesinde ele alarak ifk hadisesi bağlamında Kur'an'ı boyutlarını a) amacın gizlenmesi, b) etkili bir taşıyıcı bulmak, c) bilgiyi işlemekten geçirmek ve d) akla değil duygulara hitap etmek başlıkları altında incelemektedir. *Kur'an'da Sosyal Kontrol ve Sıla-i Rahim İlişkisi* isimli makalesinde Muhammet Ahmet Kurum, Kur'an'da toplumsal hayatı düzenleyen kontrol mekanizmaları ile Sıla-i Rahim arasındaki ilişkiyi konu edinmektedir. Seda Müjdeci'nin *Planlı Davranış Teorisi Bağlamında Kur'an'da Niyet* çalışması, Kur'an'da ele alınmasını planlı davranış teorisinin temelini oluşturan "tutum", "algılanan sosyal baskı" ve "algılanan davranışsal kontrol" başlıkları altında Kur'an'daki etkileşimleriyle ayetler ışığında ele almaktadır. *Kur'an'da Din Kardeşliği Bağlamında Sosyal Desteğin Psiko-Sosyal Boyutları* başlıklı çalışmasında Elif Aygün, din kardeşliği bağlamında sosyal desteği; a) duygusal, b) araçsal, c) bilişsel (bilgi) ve d) yaygın destek alanlarında Kur'an-ı Kerim'in ayetleri ışığında psiko-sosyolojik bir bakış açısıyla değerlendirmektedir. Ali Öge, *Kur'an'daki İletişim Yöntemlerinin Toplumsal Bütünleşmeye Olan Katkıları* isimli makalesinde iletişim unsurlarını Kur'an'dan örneklerle toplumsal bütünleşme bağlamında değerlendirmiştir. Büşra Kara, Kur'an'ın olumsuz duyguları kontrolü bağlamındaki mesajlarını; kişinin yaratıcıyla arasında kurduğu bağlılık, kişinin ibadetlerine etkisi ve kişinin toplumda kendini doğru ifade edebilmesi bağlamında *Kur'an'da Olumsuz Duyguların Kontrolü* çalışmasında tartışmıştır. *Kendini Gerçekleştirme Bağlamında Kur'an'da Umut* isimli makalesinde Cennet Feyza Cömert, insanın kendini gerçekleştirmesinde önemli etkisi olan umut kavramının Kur'an bağlamında bireyin; a) harekete geçmesinde, b) hedefine ulaşmasında ve c) kendini gerçekleştirmesinde etkisini incelemektedir. Meryem Sümeyye Atmaca, *Tüketim Kültürünün Bir Örneği Olarak Kur'an'da Gösterişçi Dindarlık* isimli çalışmasında tüketim kültürü bağlamında gösterişçi dindarlığın sosyolojik görünümünü a) lüks tüketim ve yapılan harcamalar bakımından gösterişçi dindarlık, b) itikadi açıdan gösterişçi dindarlık ve c) ameli açıdan gösterişçi dindarlık yönünden ele almaktadır. *Kur'an'da Zorluklar Karşısında Toplamların Tepkilerinin Psiko-Sosyal Boyutları* başlıklı çalışmasıyla Zeynep Atalay, zorluklarla başa çıkma ve irade göstermede toplumların tutumlarının psiko-sosyal boyutlarını ayetler ışığında incelemeyi amaçlamaktadır. Son olarak Dr. Öğ. Üy. Mustafa Safa Mısırlı ilim ve düşünce adamı Muhammed El-Behiy'in *El-Kur'an ve'l-Müctema/Kur'an ve Toplum* isimli eserini kitap değerlendirmesi olarak okuyucuların ilgisine sunmuştur. Yayınlanan tüm makaleler ülkemizin akademik birikimine bir katkı sunmak ve siz değerli okurlarımıza bilgiyi ulaştırmak adına takdir yahut eleştirilerinize açıktır.

Dergimizin TR-Dizin için müracaatının değerlendirme aşamasında olduğu bilgisini ve yakında bir güzel haber verme imkanı olabileceğini ifade etmek isteriz. Bu çerçevede yüksek gayretleri ve özverili çalışmaları ile dergimizin bu başarısının mimarı başta dergimiz baş editörü Prof. Dr. Özcan Güngör ile editör ve yayın kurulundaki kıymetli hocalarımıza teşekkür etmek istiyorum.

Bu vesile ile içerisinde bulunduğumuz Kur'an ayı Ramazan'ın tüm İslam alemine huzur ve barış getirmesini diliyoruz. Bizleri geri bildirimleri, önerileri ve en önemlisi dualarıyla destekleyen herkese şükranlarımızı sunuyoruz.

Sayı Editörü
Prof. Dr. Mehmet Ünal